

Preek over Romeinen 8:2

- Schildwolde, 29 mei 2020
- Kees van Dusseldorp
- Pinksteren

Thema: Hoezo vrijheid van de Geest?

votum en groet

GK06 167 – Samen in de naam van Jezus

wetslezing

Ps.33:4,5

gebed

lezen: Hand.2:1-18; 37-40

kindermoment

Opw. 472 Geloof, hoop en liefde

lezen: Rom.8:1-17

Ps.100

Preektekst: Rom.8:2. Thema: Hoezo vrijheid van de Geest?

Opw. 520 Wees mijn verlangen

gebed

collecte – luisterlied The change in me

zegenlied De zegen van God onze Vader

zegen

Gemeente van onze Heer,

Hoezo vrijheid van de Geest? Dat is de vraag die ik aan deze dienst heb meegegeven. Wij vierden de uitstorting van de Heilige Geest. De Geest van het leven, van de vrijheid, van de energie. De Geest die grenzen doorbreekt, weerstanden oplost en mensen in beweging brengt. De Geest die zo'n enthousiaste start maakte in Jeruzalem. Duizenden mensen kwamen tot geloof. Ze vormden warme en actieve gemeenten. We willen dat vierden, daarvan leren, ons laten meenemen in die beweging, God prijzen voor zijn gaven en ons opnieuw laten aanvuren door de Geest. God die zich niet laat tegenhouden.

Maar nog nooit heb ik het Pinksterfeest met zoveel beperkingen en belemmeringen gevierd. Met zo weinig beweging onder de mensen en enthousiasme in de kerk. Natuurlijk, ik weet prima dat sommige christenen nog veel minder vrijheid hebben en vanwege hun geloof gevaar lopen voor hun leven. Het past ons niet om te klagen of te mopperen. Maar het roept wel een vraag op. Voor onze begrippen hebben we weinig ruimte. Kerkdiensten en bijeenkomsten zullen nog lange tijd zeer beperkt zijn, bezoeken alleen onder strikte voorwaarden, zingen alleen als we niet bij elkaar zijn. Hoezo vrijheid van de Geest? Wordt Gods werk juist niet heel erg afgeremd en tegengehouden?

De vraag naar de vrijheid van de Geest is een vraag die breder leeft. Ik kom nogal eens mensen tegen die het gevoel hebben dat de Heilige Geest en de kerk een soort tegenstelling vormen. Bij 'kerk' hebben ze het gevoel van tradities, van een logge organisatie met allerlei regeltjes en procedures, van weinig ruimte voor spontaniteit, van mensen die op elkaar letten en elkaar de maat nemen. Maar bij de Heilige Geest gaat het om liefde, vrijheid, creativiteit, Goddelijke krachten. Die beleven ze op andere plekken dan in de kerk.

En als ik dan nog een stapje mag zetten. De vraag naar de vrijheid van de Heilige Geest, is soms een heel persoonlijke vraag. Een vraag naar Gods aanwezigheid in je leven. Ik sprak een vrouw die zei: 'Ik voel me vaak zo vast zitten in mezelf. Er zijn zoveel gedachten in mijn hoofd, zoveel zorgen in mijn hart. Mijn leven zit op slot. En ik bid en ik bid, of God mij rust wil geven, of ik weer blijdschap mag ervaren, of de Heer mij bevrijden wil van al die gedachten. Maar er verandert niets. Ik merk dat ik ook wel wat teleurgesteld raak in God. Waar is de Heilige Geest dan? Al die mooie woorden over vrijheid en kracht, over Gods begeleiding en aanwezigheid. Ik heb toch het gevoel dat ik zelf moet doen wat ik niet kan.'

Hoezo vrijheid van de Geest? Wat is dat? Zijn dat alleen woorden die je moet geloven, of is dat ook werkelijkheid die je kunt ervaren? Het Pinksterfeest in Jeruzalem klinkt fantastisch. Maar het is lang geleden.

**

Ik wil je meenemen naar wat Paulus schrijft over de Heilige Geest. Romeinen 8 gaat helemaal over de Heilige Geest. En vooral over het leven door de Geest. Paulus schrijft dit zo'n 25 jaar na de uitstorting van de Heilige Geest. Hij kan er ondertussen een beetje op terugkijken: wat is er nu veranderd? Wat heeft Pinksteren gebracht? Hoe heeft de veelbelovende start van de uitstorting van de Heilige Geest zich ontwikkeld? Voor de wereld, voor de kerk en voor de mensen persoonlijk?

Zijn stelling is: Sinds Pinksteren is de 'wet van de Heilige Geest' van kracht. Vanwege die wet leeft u in vrijheid. Het is de moeite waard om te onderzoeken wat hij bedoelt.

Wij leven onder de wet van de Heilige Geest. Misschien dat het woord 'wet' je afschrikt. Omdat je direct denkt aan allerlei geboden en verboden. Aan een wetboek met allerlei bepalingen en straffen. Maar je moet het iets breder zien. Wij leven onder de wet van de Geest, dat betekent dat de Heilige Geest het voor het zeggen heeft. Denk bijvoorbeeld aan iemand die uit Iran gevlucht is, omdat hij daar geen christen mocht zijn. Hij voelde zich bespied en was bang dat hij betrapt of verraden zou worden. Hij kwam in Nederland en mocht hier blijven. Hier valt hij onder de Nederlandse wetgeving. En dat is voor hem veel beter. In Nederland regeert de wet van de persoonlijke vrijheid. Vrijheid van geloof, vrijheid van meningsuiting – dat is de wet die hem beschermt. De wet die hem vrijheid geeft. En veiligheid.

Hier regeert de wet van de Heilige Geest! Dat is een ontzettend gunstige en positieve uitspraak. Een wet die ons vrijheid geeft. En veiligheid. Maar wat is dat voor wet? Wat houdt die in?

Paulus spreekt in deze brief over drie wetten. Eerst de wet, die ook echt een wet is: de wet van Mozes. De geboden die God gegeven heeft om het leven te beschermen. Gods goede wet: als iedereen zich eraan zou houden, zou het leven een stuk plezieriger verlopen. Dan zouden mensen in liefde voor elkaar en voor God leven en kan het leven tot bloei komen. Die wet van God is goed. Zeker als je bedenkt dat God zijn wet gaf om zijn verbond te bezegelen. Zo blijft de relatie tussen God en mensen goed, die essentieel is om een gelukkig en gezegend leven te hebben. Terecht hebben de joden er een feest van gemaakt om de wetgeving op de Sinai te vieren.

Maar deze wet activeert bij mensen een andere wet. De wet van de zonde en de dood. De tweede wet. Mensen verzetten zich van nature tegen God en tegen elk gebod dat Hij geeft. Dat zit er zo in: als er een regel wordt gesteld, komt er ogenblikkelijk protest. De een is het er niet mee eens, de ander vindt het onzin, een derde zoekt de grenzen van de wet, een vierde de gaten in de wet. In deze tijd met coronamaatregelen hoe je niet ver te zoeken naar voorbeelden. Bij elke maatregel van de overheid is er altijd wel iemand die er kritiek op heeft of zich er niet aan houdt.

Er is wel een mooi verhaal hierover. In Florida stond een hotel dat voor een groot deel op pilaren boven zee gebouwd was. Net zoiets als het Eemshotel in Delfzijl. De directie had op alle balkons een bordje aangebracht: 'verboden te vissen'. Ze wilden niet dat allerlei visdraad voor de ramen langs liep, met alles wat er aan een visdraad vast kan zitten. Maar ze kregen het vissen niet uitgebannen. Steeds weer waren er hotelgasten die toch hun hengel uitwierpen vanaf het balkon. Tot er een directeur kwam die de bordjes liet verwijderen. En na enige tijd was er geen gast meer die op het idee kwam om te gaan vissen vanaf het balkon. Het verbod riep het verzet op.

Dat zit in de mens. Ook naar de wet van God toe. Wij verdragen geen autoriteit, denken het zelf beter te weten en verzetten ons tegen geboden en verboden. Dat zit in ons. Paulus noemt dat de wet van de zonde, de wet van onze natuur. Dat gaat best ver. Het omvat de neiging om het zelf uit te zoeken. Maar er zit ook de macht in van de zonde, dat het altijd van kwaad tot erger gaat. Eén keer wat teveel kilometers declareren leidt steeds

gemakkelijker tot creatief boekhouden. Eén keer het verhaal een beetje bijkleuren naar jezelf, leidt gemakkelijk tot een onwaarachtige en egoïstische levensinstelling.

Twee wetten die elkaar in de tang lijken te houden: de wet van God en de wet van de zonde. De wet van God is goed, de menselijke natuur is zwak. Dat geeft bij Paulus een spagaat. Hij zegt: ik ben ervan overtuigd dat de wet van God goed is. Met mijn wil probeer ik me eraan te houden. Ik heb echt de beste bedoelingen en zet me ervoor in om zuiver en oprecht te leven. Maar ik merk ook de wet van de zonde. Vanuit mijn menselijke natuur ga ik toch steeds weer de fout in. Toch weer ongeduldig gereageerd, te snel een oordeel uitgesproken. Het is net of de zonde in mij woont. En dan voel ik mij weer schuldig. En ga ik nog harder proberen om het goed te doen. Maar dat lukt dan niet. En op een gegeven moment denk ik: het lukt toch niet, waarom zou ik het nog proberen? En zo raak ik los van God.

Wet één is de wet van God. Wet twee is de macht van de zonde. Die geven een clash, die uiteindelijk tot de dood leidt. Maar er is een derde wet: de wet van de Geest. De wet die ons bevrijdt van die spagaat. Die ons bevrijdt van de weerstand. Die het leven voor ons opent. Wet drie is de wet van de Heilige Geest.

**

Wat is die wet van de Heilige Geest? Kort gezegd: wie in Christus is, heeft eeuwig leven. Dat is de wet van de Heilige Geest: Wie in Christus is, heeft eeuwig leven. Die is bevrijd van de zonde en van de wet van de zonde. Omdat je met Christus gestorven bent en dood bent voor de zonde. Omdat je het nieuwe leven begonnen bent.

Wie in Christus is, die hoort bij God. Die is bevrijd van de zinloosheid en vergankelijkheid van het leven. Omdat bij God alles tot bloei komt wat er in je zit. En je daar enorm veel plezier en genoeg aan beleeft. Ondanks alles wat er nog aan ellende en gebrokenheid om je heen is.

Wie in Christus is, die krijgt rust en vrede. Je ontspant in de vergeving van je zonden. Je vindt ruimte om je te bekeren en de cirkel van kwaad tot erger te doorbreken. Je laat je niet opjagen door perfectionisme en de angst om het fout te doen. Je vindt de kracht om te veranderen en krijgt de veerkracht om na fouten en teleurstellingen toch weer een nieuwe start te maken.

Wie in Christus is, die krijgt een nieuwe focus. Je komt tot liefde voor God en mensen, omdat je Gods liefde voor jezelf leert aanvaarden. In jou gaat het vuur van het verlangen branden, om God en mensen te dienen. In jou groeit de vrucht van de Geest. waardoor je een steeds mooier mens wordt, die er met liefde en geduld, met wijsheid en zachtmoedigheid voor anderen is. Van binnenuit ga je leven naar Gods goede wet.

De wet van de Heilige Geest. Wie in Christus is, heeft eeuwig leven. Paulus noemt dit als derde wet. Maar als je terugkijkt wat er gebeurt met Pinksteren, dan ontdek je precies hetzelfde. De uitstorting van de Heilige Geest loopt uit op een indrukwekkende preek van Petrus over Jezus Christus. En op een massale schuldbelijdenis dat zij de Zoon van God hebben gekruisigd. Op vergeving van de zonden en op redding van de dood. De wet van de Heilige Geest: Wie in Christus is, heeft eeuwig leven.

**

Ja, maar, is dit een antwoord op de vraag: waar is de vrijheid van de Geest vandaag? Zijn dit geen mooie, maar krachteloze woorden? Die iets zeggen over een werkelijkheid van God, die je in je dagelijkse leven haast niet tegenkomt?

Het is wel mooi om Paulus te lezen over de wet van de Heilige Geest. En over de bevrijding in Jezus Christus van de zonde. Maar wat merk ik daarvan?

**

Broeder, zuster,

Als je iets herkent van die vrouw, die ik in het begin noemde, die zo vast zat in zichzelf en zich afvroeg waarom ze zo weinig vrijheid van de Geest ervaart. Dan bemoedig ik je door te zeggen: Je bent vrij! Kind van God! Kruip met alles weg in je Heer Jezus Christus. Dat Hij je omringt van alle kanten. Je beschermt tegen de angst, tegen de negatieve gedachten of patronen, tegen de veroordelende of claimende mensen. Je bent vrij! Zelfs als je niet meer kunt en afscheid moet nemen van je geliefden. Je leeft onder de wet van de Geest: wie in Christus is, heeft eeuwig leven!

Als je iets herkent van de moeite die sommigen hebben met tradities, vaste patronen en de organisatie van de kerk. Die zich afvragen: staat de kerk de vrijheid van de Geest niet in de weg? Dan zeg ik ook: let op wat die vrijheid van de Geest ten diepste is! Een geestelijke vrijheid: wie in Christus is, heeft eeuwig leven. Laat dat je bron zijn om je voor de kerk in te zetten met vrijmoedigheid en met verbondenheid. De kerk is zeker niet boven kritiek verheven. De wet van de zonde zit in mensen en structuren. Maar de wet van de Geest geeft ruimte.

Weet je: ik las deze week het verhaal van iemand die zei: God sluit vandaag de kerken. Om een streek te zetten door alles wat vastgekoekt is. En weer nieuwe wind te laten waaien door ons uit onze comfortzone te halen.

En ik sprak ook iemand die zei: De satan doet een geslaagde poging om de dienst en de lofzang van de kerk te smoren. En ik vraag me af hoe de kerk hieruit komt.

Maar ik zeg: let op! Wij leven onder de wet van de Heilige Geest! Laat je door die wet in de vrijheid zetten. Neem je verantwoordelijkheid. Zoek verbinding en geef vorm aan je dienst aan Jezus Christus. In je aanbidding van God en in je praktische hulp en dienst aan mensen om je heen. Zo werkt de Heilige Geest.

Het Pinksterfeest hebben we nog niet eerder in een lege kerk gevierd. Met zoveel beperkingen om onze diensten en onze gemeenschap in te richten. En ook nu zeg ik! Let op! We leven onder de wet van de Geest. Wie in Christus is, heeft eeuwig leven. De Geest vindt wel wegen om die boodschap over te brengen. Om jou te bevrijden en weer te verbinden met de God van het leven en met elkaar. Misschien via het scherm waarop je mij nu ziet, misschien via een telefoon, misschien via een boek of een kaart. De Heilige Geest is zomaar niet uit het veld geslagen. Of, om het wat positiever te zeggen: de Geest gaat door! Dwars door grenzen, door weerstanden, door beperkingen heen. Hij spreekt alle talen. Ook de taal van kilobytes en megapixels. Van Wifi en frequenties. De taal van de ouderen en de taal van de jongeren. Om deze boodschap te laten horen: Wie in Christus is, heeft eeuwig leven. Bevrijd ben je. Van zonde en dood. Om voor God te leven.

Amen